

Sygn. akt V CSK 574/17

POSTANOWIENIE

Dnia 18 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku J.S.

przy uczestnictwie W.T., K.T., G.M.,

A.S. i P.S.

o zniesienie współwłasności,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestnika W.T.

od postanowienia Sądu Okręgowego w B.

z dnia 13 października 2016 r., sygn. akt II Ca [...] /16,

1) odrzuca skargę kasacyjną;

2) oddala wniosek adwokata T.S. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestnikowi W.T. w postępowaniu kasacyjnym;

3) oddala wniosek J.S. o zapłatę kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

W sprawie o zniesienie współwłasności opisanej nieruchomości Sąd Rejonowy w Ż. postanowieniem wstępnym z dnia 22 maja 2006 r. uznał za usprawiedliwione w zasadzie żądanie ustanowienia odrębnej własności lokali w budynku mieszkalnym stanowiącym część składową opisanej nieruchomości, zgodnie z opinią biegłego sądowego z zakresu budownictwa z listopada 2002 r., którą uczynił integralną częścią postanowienia. Jednocześnie zobowiązał wnioskodawcę do wykonania w wyznaczonym terminie w tym budynku mieszkalnym, tymczasowo na własny koszt, wyszczególnionych prac adaptacyjnych. Nakazał także uczestnikowi W.T. udostępnienie wnioskodawcy nieruchomości, a w szczególności pomieszczeń w tym budynku w celu wykonania opisanych prac.

Pismem z dnia 27 maja 2016 r. wnioskodawca domagał się wydania postanowienia wstępnego w trybie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 1892, dalej: „u.w.l.”), którym zostanie upoważniony do wykonania wymienionych prac adaptacyjnych, ponieważ uczestnik W.T. czyni przeszkody w wykonaniu tych prac, co wynika z akt postępowań egzekucyjnych.

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2016 r., określonym jako wstępne, Sąd Rejonowy w Ż. uwzględnił częściowo wniosek, upoważniając wnioskodawcę do podjęcia opisanych czynności, wydał określone nakazy i zakazy uczestnikowi w celu umożliwienia wykonania tych czynności.

Po rozpoznaniu sprawy na skutek apelacji uczestnika W.T. Sąd Okręgowy w B. zaskarżonym postanowieniem zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w punkcie II w ten sposób, że nakazał uczestnikowi udostępnienie wnioskodawcy oraz osobom przez niego upoważnionym pomieszczeń w budynku szczegółowo opisanych w punkcie I tego postanowienia, niezbędnych do wykonania określonych prac wymienionych w punkcie I przez: otwarcie drzwi wejściowych do budynku oraz drzwi do pomieszczeń, do których dostęp jest niezbędny celem wykonania tych prac, umożliwienie dostępu do zaworu głównego wody, pomieszczeń przez

które przebiega instalacja wodna oraz umożliwienie korzystania z energii elektrycznej w budynku celem podłączenia urządzeń koniecznych do wykonania prac adaptacyjnych, a w pozostałym zakresie wniosek i apelację oddalił.

Uczestnik W.T. we wniesionej skardze kasacyjnej zaskarżył to postanowienie w całości, zarzucając naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wynik sprawy. Podał, że niezastosowanie art. 199 § 1 pkt 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. było następstwem ponownego rozpoznania żądań, które były objęte punktami II i III prawomocnego postanowienia wstępnego Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 22 maja 2006 r. Zakwestionował dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę przeprowadzonych dowodów, zarzucając naruszenie przepisu art. 233 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Domagał się uchylenia postanowień Sądów obu instancji i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji, ewentualnie uchylenia postanowienia Sądu Okręgowego i przekazania sprawy do ponownego temu Sądowi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowieniem wstępnym Sądu Rejonowego w Ż. z dnia 22 maja 2006 r. zostało prawomocnie orzeczone, że zniesienie współwłasności opisanej nieruchomości nastąpi przez ustanowienie odrębnej własności lokali. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (jedn. tekst: Dz. U. z 2015 r., poz. 1892, dalej: „u.w.l.”) Sąd ten zamieścił w tym postanowieniu upoważnienie dla wnioskodawcy do wykonania wymaganych robót adaptacyjnych oraz nakazał uczestnikowi W.T. udostępnienie pomieszczeń. Następne postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 17 czerwca 2016 r. zostało określone jako wstępne, ale w istocie nim nie jest, ponieważ nie rozstrzyga o żadnym z praw wskazanych w art. 618 § 1 zdanie drugie k.p.c., ani o zasadzie żądania, wskazanej w art. 318 § 1 w związku z art. 13 § 2 k.p.c., czy w art. 11 ust. 2 u.w.l. Jego treść sprowadza się do upoważnienia wnioskodawcy do wejścia do wskazanych pomieszczeń oraz do nałożenia na uczestnika W.T. opisanych nakazów i zakazów. Stanowi zatem postanowienie oddzielne, przewidziane w art. 11 ust. 2 zdanie drugie u.w.l., skoro zasada zniesienia współwłasności została prawomocnie

orzeczona, a zaszła potrzeba umożliwienia wnioskodawcy wykonania koniecznych robót adaptacyjnych.

W sprawach z zakresu prawa rzeczowego, rozpoznawanych w postępowaniu nieprocesowym, skarga kasacyjna przysługuje, stosownie do art. 519¹ § 1 k.p.c., od postanowień sądu drugiej instancji co do istoty sprawy oraz od postanowień w przedmiocie odrzucenia wniosku i umorzenia postępowania kończących postępowanie w sprawie. Do tej kategorii postanowień są zaliczane także postanowienia wstępne, wydane na podstawie na podstawie art. 618 § 1 k.p.c. oraz art. 11 ust. 2 u.w.l., jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest wyższa od 150 000 zł, ponieważ przesądzają one pewne zasady w tym postępowaniu. Natomiast postanowienie oddzielne, przewidziane w art. 11 ust. 2 zdanie drugie u.w.l., mające na celu usunięcie przeszkód w wykonaniu robót adaptacyjnych w budynku, nie zawiera merytorycznego i stanowczego rozstrzygnięcia o przedmiocie postępowania, nie stanowi postanowienia wstępnego, a zatem nie przysługuje od niego skarga kasacyjna.

Z tych względów niedopuszczalna skarga kasacyjna została odrzucona na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. Nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek pełnomocnika z urzędu uczestnika W.T. o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym. Wniesienie niedopuszczalnej skargi kasacyjnej nie może być ocenione jako udzielenie rzeczywistej pomocy prawnej, z którą należy połączyć prawo do wynagrodzenia, przewidziane w art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o advokaturze (jedn. tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 2368). Oddaleniu podlegało także żądanie wnioskodawcy zasądzenia kosztów postępowania kasacyjnego, skoro w odpowiedzi na skargę nie doszło do podniesienia kwestii dopuszczalności tego środka zaskarżenia. Nie było zatem podstaw do zastosowania art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

a.1.